

GRUNDSKOLE 25. september 2023

Hver ottende elev afsluttede 9. klasse uden at bestå dansk og matematik i 2023

ANALYSE

Udarbejdet af

Emilie Damm Klarskov

Analysechef

Troels Lund Jensen

Chefanalytiker

12,5 pct. af eleverne, der afsluttede 9. klasse tidligere i sommer, opnåede ikke 02 i dansk og matematik. Det er den højeste andel siden 2017. Unge, som ikke får mindst 02 i dansk og matematik ved folkeskolens afgangsprøve, har markant højere risiko for at stå uden ungdomsuddannelse som 25-årig.

Kontakt

Analysechef

Emilie Damm Klarskov

📞 27 35 85 95

✉️ ead@ae.dk

Kommunikationschef

Jesper Kirkbak

📞 50 73 71 34

✉️ jk@ae.dk

Hovedkonklusioner

- Hver ottende elev, som tidligere på året afsluttede folkeskolen, opnåede ikke karakteren 02 i dansk og matematik ved folkeskolens afgangsprøve. Det er en stigning ift. årene inden corona, hvor omkring 10 pct. af eleverne ikke opnåede 02 i dansk og matematik.
- At opnå mindst 02 i dansk og matematik ved folkeskolens afgangsprøve er af stor betydning for den videre vej i uddannelsessystemet. Børn på tværs af sociale baggrundsforhold har markant større sandsynlighed for at have gennemført en ungdomsuddannelse som 25-årige, hvis de har fået mindst 02 i dansk og matematik ved folkeskolens afgangsprøve.
- Det er problematisk, at hver ottende elev forlader folkeskolen uden at kunne regne, skrive og læse på et tilstrækkeligt niveau. Disse unge er i stor risiko for ikke at få en ungdomsuddannelse. Hvis vi fremover skal opfylde de politiske uddannelsesmålsætninger, kræver det, at der investeres i at give de fagligt svageste elever et løft således, at flere forlader folkeskolen med 02 i bagagen.

Hver ottende elev forlader folkeskolen uden 02 i dansk og matematik

I sommeren 2023 afsluttede ca. 64.000 elever 9. klasse.

Figur 1 viser, at hver ottende af dem ikke fik 02 i dansk og matematik til afgangsprøven. Det dækker både over elever, der var til afgangsprøvene uden at opnå 02 i dansk og matematik, og elever, der manglede et eller flere prøvfag i dansk og matematik. De to grupper er omtrent lige store og udgjorde ca. 6,2 pct. af 9.-klasseseleverne. Samlet har 12,5 pct. af 9.-klasseseleverne ikke bestået dansk og matematik, hvilket svarer til ca. 8.000 elever, jf. bilagsfiguren nederst i analysen.

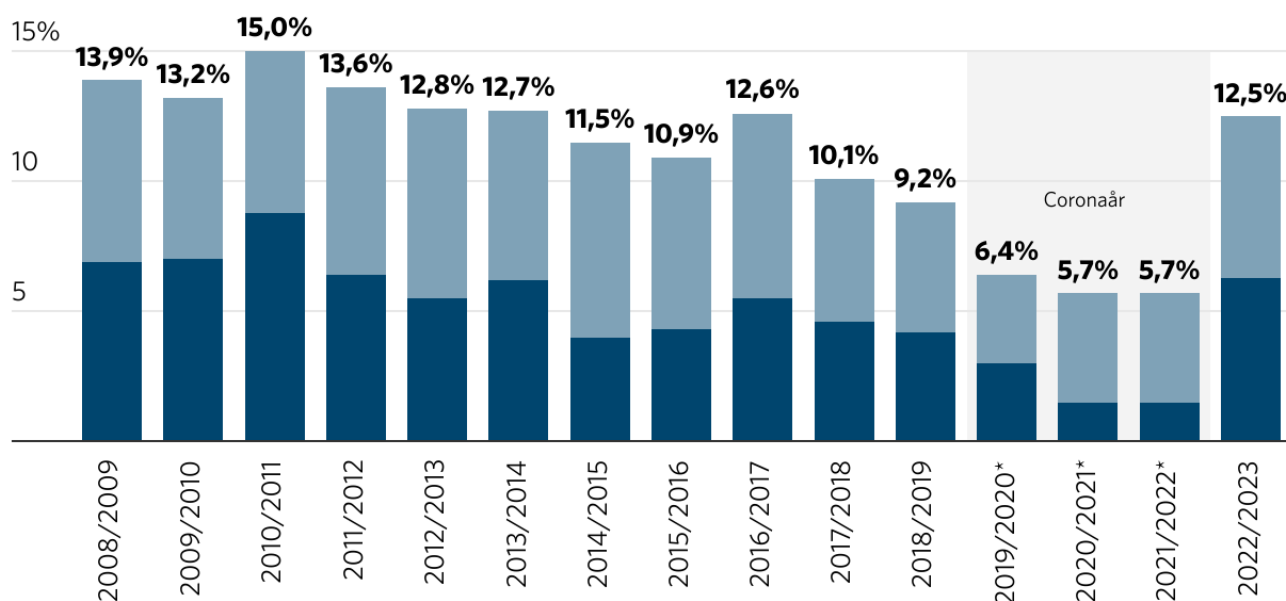
Den samlede andel af unge, som ikke opnåede 02 i dansk og matematik i 2023, ligger højere end i årene inden corona og er omtrent på niveau med den årgang, som forlod 9. klasse i 2017.

FIGUR 1

Hver ottende elev i 9. klasse har ikke bestået dansk og matematik

Figuren viser andelen af elever i 9. klasse, der ikke har fået 02 i dansk og matematik, eller som ikke har været oppe i alle prøvefag i dansk og matematik ved 9. klasses afgangsprøve. Andele er beregnet ekskl. elever i specialklasser.

■ Under 02 i dansk og matematik ■ Uden afgangsprøver i dansk og matematik

Anm.: * Bemærk at afgangsprøverne i perioden fra 2019/2020 til 2021/2022 var delvist suspenderet som følge af coronahåndteringen, hvilket havde betydning for resultaterne.

Grafik: Arbejderbevægelsens Erhvervsråd (AE) • Kilde: AE på baggrund af UVM's uddannelsesstatistik.dk

Uddannelseschancerne øges markant, hvis man får 02 i dansk og matematik

Om de unge opnår 02 i dansk og matematik, er en vigtig indikator for, om de lykkes med senere at gennemføre en ungdomsuddannelse.

AE har tidligere vist, at chancen for at gennemføre en ungdomsuddannelse, før man er 25 år, er markant højere blandt udsatte unge, der har fået 02 i dansk og matematik.¹ Se Figur 2 nedenfor.

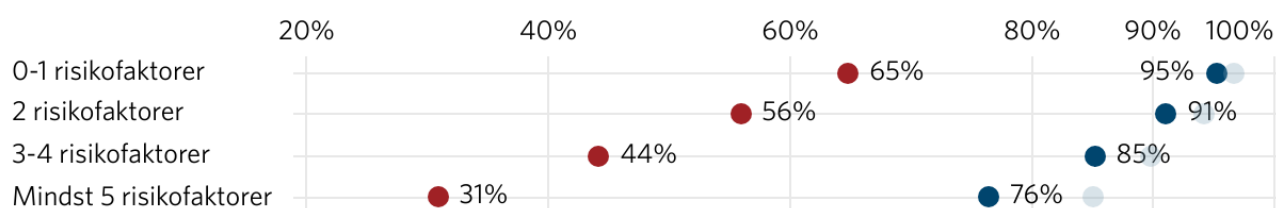
Det gælder på tværs af social baggrund, men især blandt unge med mange såkaldte risikofaktorer øges uddannelseschancerne markant, hvis de får 02 i dansk og matematik ved folkeskolens afgangsprøve.

FIGUR 2

Unge med mange risikofaktorer, der får mindst 2 i dansk og matematik, klarer sig godt

Figuren viser, hvor mange unge, der har fået en ungdomsuddannelse fordelt efter antal risikofaktorer og karaktererne ved afgangsprøverne i 9. klasse.

● Ikke fået mindst 2,0 i dansk & matematik ● Mindst 2,0 i dansk & matematik ● Mindst 4,0 i dansk & matematik

Anm.: Antallet af risikofaktorer er beregnet uden afgangsprøvekarakterer.

Grafik: • Kilde: AE på baggrund af Danmarks Statistiks registerdata.

Risikofaktorer, der påvirker unges chancer for uddannelse

Risikofaktorer:

- Har været i psykiatrisk behandling, 9-15-årig
- Været til psykolog eller psykiater, frem til 15-årig
- Mange lægebesøg, top-5-pct. af årgangen, frem til 15 år
- Mange speciallægebesøg, top-5-pct. af årgangen, frem til 15 år
- Er vokset op hos enlig forælder, 15-årig
- Almen bolig (ifht. andre boligtyper), 15-årig
- Dansk 9. kl, 9. kl., ingen karakter
- Dansk 9. kl, 9. kl., under 2 (ift. mindst 2)
- Matematik, 9. kl., ingen karakter (ift. mindst 2)
- Matematik, 9. kl., under 2 (ift. mindst 2)
- Lavindkomstfamilie (ifht. mellemindkomst), 10-årig
- Har været anbragt, Frem til 15 år
- Har haft en børnesag, Frem til 15 år
- Far ufaglært (ift. gym., EUD, KVU/MVU), 6-årig
- Mor ufaglært (ift. gym., EUD, KVU/MVU), 6-årig
- Far uden for arbejdsstyrken, 6-årig
- Mor uden for arbejdsstyrken, 6-årig
- Opvokset i København (ift. uden for største byer), 15-årig
- Opvokset i storby (ift. uden for største byer), 15-årig

En stærk folkeskole er en forudsætning, hvis flere skal uddanne sig i fremtiden

I dag får alt for mange unge ikke en uddannelse, og 43.000 unge mellem 15 og 24 år står uden job og uddannelse.² Mange af de unge, som forlader 9. klasse uden O2 i dansk og matematik, er i risiko for også at stå uden job og uddannelse.

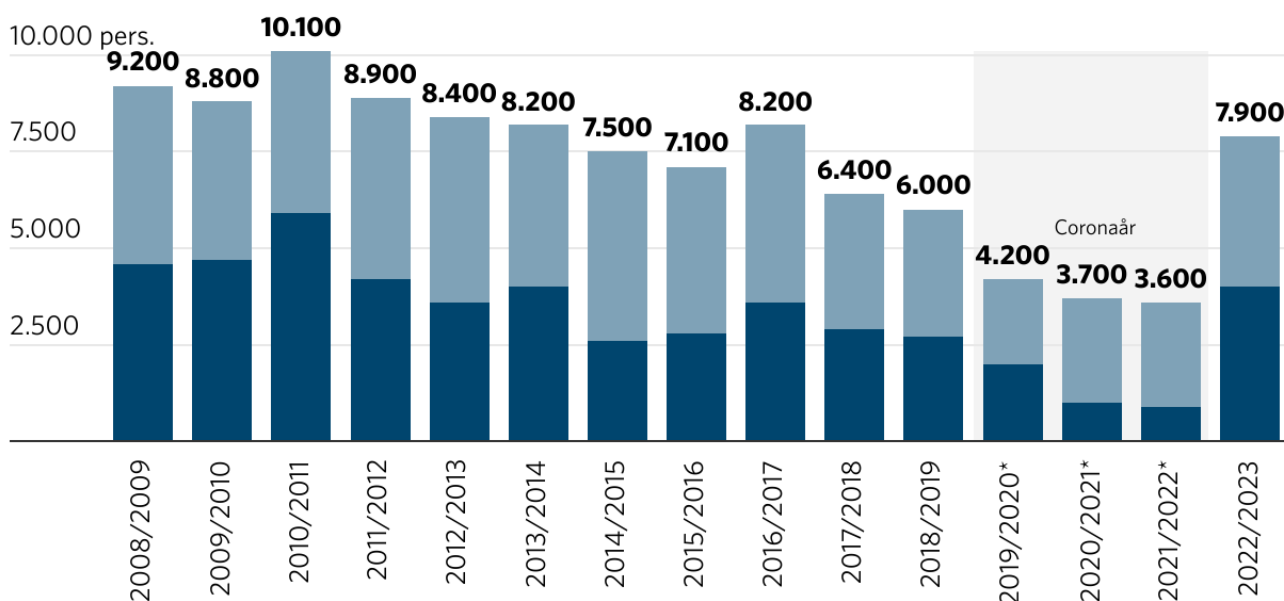
Vil man nedbringe antallet af unge uden uddannelse, bør der investeres i folkeskolen, så der fremover er færre, der forlader grundskolen uden at have færdighederne på plads. Man bør især indrette indsatsen, så de fagligt svageste børn i folkeskolen får et fagligt løft, som regeringen foreslår med sit finanslovsudspil. Det vil forbedre børnenes chancer for efterfølgende at få en uddannelse, hvilket igen vil medvirke til en stærkere arbejdsmarkedstilknytning. Det vil ikke bare være godt for den enkelte, det vil også gavne samfundsøkonomien.

Bilag

8.000 elever har ikke bestået 9. klasses afgangsprøve i dansk og matematik

Figuren viser antallet af elever i 9. klasse, der ikke har fået 02 i dansk og matematik, eller som ikke har været oppe i alle prøvefag i dansk og matematik ved 9. klasses afgangsprøve. Antal er ekskl. elever i specialklasser.

■ Under 02 i dansk og matematik ■ Uden afgangsprøver i dansk og matematik

Anm.: * Bemærk at afgangsprøverne i perioden fra 2019/2020 til 2021/2022 var delvist suspenderet som følge af coronahåndteringen, hvilket havde betydning for resultaterne.

Grafik: Arbejderbevægelsens Erhvervsråd (AE) • Kilde: AE på baggrund af UVM's uddannelsesstatistik.dk

- 1 <https://www.ae.dk/analyse/2022-01-voksenuddannelse-og-god-skolegang-loeften-udfordrede-unge-paa-vej>
- 2 <https://www.ae.dk/analyse/2023-05-trods-gode-konjunkturer-er-der-stadig-43000-unge-uden-job-og-uddannelse>